

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 8. sjednici, održanoj 29.04.2015. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica u 2014. godini, Ministarstva za boračka pitanja, kao obrađivača.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/15.
Datum, 29.04.2015. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x Ministarstvo finansija,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosna i Hercegovina
Zeničko-dobojski kanton
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A

**o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova
njihovih porodica u 2014. godini**

Zenica, april 2015.godine

I Uvod

Zdravstvena zaštita građana, u smislu važećih zakonskih propisa podrazumijeva skup mjera, aktivnosti i postupaka na unapređenju prava na život, očuvanje i poboljšanje zdravlja ljudi, koje poduzima Federacija BiH, kantoni, općine, zdravstvene ustanove, kao i druga pravna lica i građani. Svi subjekti u tom smislu, dužni su osigurati i obezbijediti organizovanje i provođenje zdravstvene zaštite u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Posebna je obaveza i dug Kantona i općina u osiguranju kvalitetne zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica koji su odbranili tekovine i cjelovitost države Bosne i Hercegovine, a od kojih su mnogi i sa trajnim oštećenjima organizma i teško narušenog zdravlja.

Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 1/14, u daljem tekstu: Zakon), osigurana je realizacija prava, odnosno uređeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava, kao i druga pitanja od značaja za branioce i članove njihovih porodica koji imaju prebivalište na području ZE-DO kantona, kao i povratnike u RS koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama Kantona ili koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama Kantona.

Članom 6. Zakona utvrđen je prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite, koji uz pravo na zdravstvenu zaštitu za lica koja nisu zdravstveno osigurana i ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu, podrazumijeva i pravo na nabavku ortopedskih i drugih pomagala i njihovu opravku, te osiguranje potrebnih lijekova i pomoći u liječenju, kao i sanitetskog materijala za liječenje rana i povreda, posljedično vezanih za učešće u ratu. Skupština ZE-DO kantona posebnim propisom utvrđuje ovo pravo i to donošenjem podzakonskog akta Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica.

Članom 59. Zakona, regulisano je da će se do donošenja provedbenih propisa po Zakonu iz 2014. godine, primjenjivati akti doneseni po osnovu ranijeg Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 6/06 i 9/07) i Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica – Prečišćen tekst ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 5/13). Uzimajući u obzir navedeno, te činjenicu da je još uvijek u Skupštinskoj proceduri donošenje podzakonskog akta po Zakonu iz 2014. godine, na snazi je Odluka o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 3/08 i 7/13, u daljem tekstu: Odluka).

Predmet ove informacije se odnosi na dio Odluke kojom se utvrđuje način i postupak ostvarivanja prava na liječenje i nabavku lijekova branilaca i članova njihovih porodica, odnosno prava na novčanu pomoć u svrhu:

- a) naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida, a u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenja i nabavke lijekova za potrebe lica iz člana 2. i 4. Odluke i članove njihovih porodica. Ostvarivanje prava vrši se u okviru nadležnosti Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II Normativna regulativa

Ustavom Federacije BiH propisano je donošenje propisa o ostvarivanju prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica u nadležnosti Federacije i Kantona.

Prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica regulisali su slijedeći federalni i kantonalni propisi:

- član 7. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine FBiH" br. 33/04 i 56/05, 70/07 i 9/10);

- Poglavlje I. Zdravstvena zaštita, član 6. ostvarivanje prava- stav 1., 2. i 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona br. 1/14");
- Odluka o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za braniocce i članove njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO" br: 3/08 i 7/13);
- Program utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2014. godinu planiranih u poziciji Ministarstva za boračka pitanja usvojenog Zaključkom Vlade broj: 02-14-5710/14 od 12.03.2014. (u daljem tekstu: Program utroška), a čija dopuna je izvršena Zaključkom Vlade 12.06.2014. godine i izmjena istog Zaključkom Vlade od 12.09.2014. godine, na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200- "Tekući transferi pojedincima" subanalitika-OAD 214 "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" za navedenu svrhu planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 594.000,00 KM. Odlukom o preraspodjeli sredstava broj: 07/03-02-14-2421-15-1/14 od 26.08.2014. godine Ministarstva finansija ZDK planirana sredstva uvećana su za 150.000,00 KM, tako da su na navedenoj poziciji "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" u 2014. godini bila raspoloživa sredstva u ukupnom iznos od 744.000,00 KM .

III Realizacija prava u 2014. godini-naknada troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica

Odlukom o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za braniocce i članove njihovih porodica kao podzakonskim aktom, kojom je kao prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite Odjeljkom C. utvrđeno i pravo na liječenje i nabavku lijekova, su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja istog.

Ova informacija sadrži podatke o dodjeljenim budžetskim sredstvima sa transfera Ministarstva u svrhu liječenja i nabavke lijekova za braniocce i članove njihovih porodica, a naročito stavljamo akcenat na podatke odnosno presjek stanja neisplaćenih uknjiženih sredstava namjenjenih u ovu svrhu za 2013. i 2014. godinu.

Sadržina prava –liječenje i nabavka lijekova

Branioeci i članovi njihovih porodica u skladu sa uvjetima, načinom i po postupku utvrđenom Odlukom ostvaruju pravo na novčanu pomoć u svrhu:

- a) naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenje i nabavka lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica- korisnici prava iz člana 2. i 4. Odluke i članova njihovih porodica.

Članom 16. Odluke definisani su posebni uslovi za ostvarivanje prava koji podnosioci zahtjeva moraju da ispune i to:

- a) da imaju prebivalište ili boravište na području Kantona u trajanju od najmanje 24 mjeseca (osim povratnika u Republiku Srpsku);
- b) da postoje evidentirani troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova koji nisu na esencijalnoj listi;
- c) da u toku tekuće godine nisu primili ovaj vid pomoći za liječenje istog oboljenja.

Naglašavamo da se posljednji uslov izuzima u smislu podnošenja zahtjeva od strane ratnih vojnih invalida koji traže novčanu pomoć za obavljene specijalističkih pregleda i nabavke lijekova i sanitetskog materijala, a sve u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu. Također izuzetak od ovog uslova se odnosi i u slučajevima apliciranja zahtjeva za naknadu troškova liječenja teških oboljenja kao što su turbekuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hiruške

intervencije na srcu i mozgu, degenerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkta (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sistema, paralize i drugih teških oboljenja.

Članom 14. Odluke definisano je da se pod troškovima liječenja podrazumijevaju i troškovi prevoza veći od 50,00 KM ostvareni u jednom mjesecu, pri čemu se visina novčane pomoći cijeni kroz broj odlazaka u zdravstvenu ustanovu u određenom vremenskom periodu.

Korisnici prava i podnošenje zahtjeva

Korisnici prava utvrđeni su članom 2. Odluke, a to su: dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja, ratni vojni invalidi, demobilizirani branioци, članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca, umrlih ratnih vojnih invalida i umrlih demobiliziranih branilaca i članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, a članom 4. Odluke posebni korisnici prava. Pojmovi i definicije iz Odluke upotrebljeni su u skladu sa odredbama važećih federalnih propisa, te Zakona Kantona.

Podnošenje zahtjeva

Zahtjev za ostvarivanje prava ratnih vojnih invalida, kao i ostalih kategorija utvrđenih Odlukom podnose se općinskoj službi nadležnoj za poslove branilačko-invalidske zaštite zajedno sa nalazom nadležne zdravstvene ustanove, odnosno ljekara specijaliste i drugim dokazima iz kojih je vidljiva opravdanost zahtjeva, na obrascu koji je propisalo Ministarstvo i uz koji se obavezno prilaže i dokaz o statusu branioca i člana njegove porodice i fotokopija lične karte.

Postupak po zahtjevu

U postupku po zahtjevu općinska služba kojoj je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu pomoć po ovoj Odluci dužna je u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva utvrditi kompletnost podnesene dokumentacije i zahtjevati otklanjanje uočenih nedostataka i eventualnu dopunu dokumentacije, u slučaju potrebe izvršiti neposredan uviđaj u stvarima iz zahtjeva, sačiniti izvještaj o socijalno-ekonomskoj situaciji podnosioca zahtjeva, te obrazložen prijedlog o visini novčane pomoći ili odbijanju zahtjeva i isti sa kompletnom dokumentacijom dostaviti Ministarstvu.

Članom 25. stav 1. Odluke utvrđeno je da u postupku po zahtjevu općinska služba donosi rješenje o odobravanju pomoći, odbijanju zahtjeva, a članom 25. stav 2. Odluke da o žalbi na rješenje rješava Ministarstvo, kao drugostepeni organ.

Odobrovanje sredstava, odbijanje zahtjeva

Odobrovanje novčanih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova za branioce i članove njihovih porodica, u 2014.godini vršeno je na način i postupak utvrđen Odlukom. Članom 24. stav 3. Odluke, na osnovu prijedloga Komisije Ministarstva o dodjeli sredstava po podnesenim zahtjevima u pojedinačnim iznosima koji ne prelaze iznos od 2.000,00 KM odlučuje ministar Ministarstva, koji istovremeno utvrđuje dinamiku isplate, a članom 24. stav 4. Odluke utvrđeno je da na obrazložen prijedlog ministra zaključak o dodjeli sredstava u iznosu većem od 2.000,00 KM donosi Vlada Kantona. Odlukom je regulisano i odobrovanje novčane pomoći do 200,00KM, tako da je nadležna općinska služba na osnovu priložene dokumentacije i drugih dokaza iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovine lijekova po prispjelim zahtjevima donosi i rješenja o odobravanju novčane pomoći do 200,00 KM ili odbijanju zahtjeva.

Odredbom člana 18. Odluke definisani su slučajevi odbijanja zahtjeva, prema kojem se novčana pomoć neće odobriti:

- a) ukoliko se vrši kupovina lijekova po ekonomskoj cijeni, a takvi lijekovi se nalaze na esencijalnoj listi ili lijekova za koje postoji zamjena istog generičkog sastava, a nalaze se na esencijalnoj listi;

- b) ukoliko su zdravstvene usluge plaćene, a isto je moglo biti obavljeno na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (izuzev slučajeva liječenja liječenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu);
- c) za obavljanje stomatoloških usluga, izuzev ako su iste posljedica ranjavanja;
- d) u slučaju neusaglašene medicinske dokumentacije i računa za lijekove.

Odlukom je utvrđena i mogućnost da Komisija u svom radu vrši provjeru podnesene dokumentacije, traži dopunu iste, te u posebnim slučajevima traži i stručno mišljenje Ministarstva zdravstva u vezi sa odgovarajućim liječenjem. Svi takvi zahtjevi su prilikom sumiranja stanja za proteklu budžetsku godinu objedinjeni i prikazani zajedno.

IV Tabelarni prikaz podnesenih zahtjeva u 2014.godini

Sistemsom analizom podnesenih zahtjeva kao i utroška sredstava u 2014. godini, sa transfera Ministarstva za navedenu namjenu, subanalitika-OAD 214" Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" utvrđeno je:

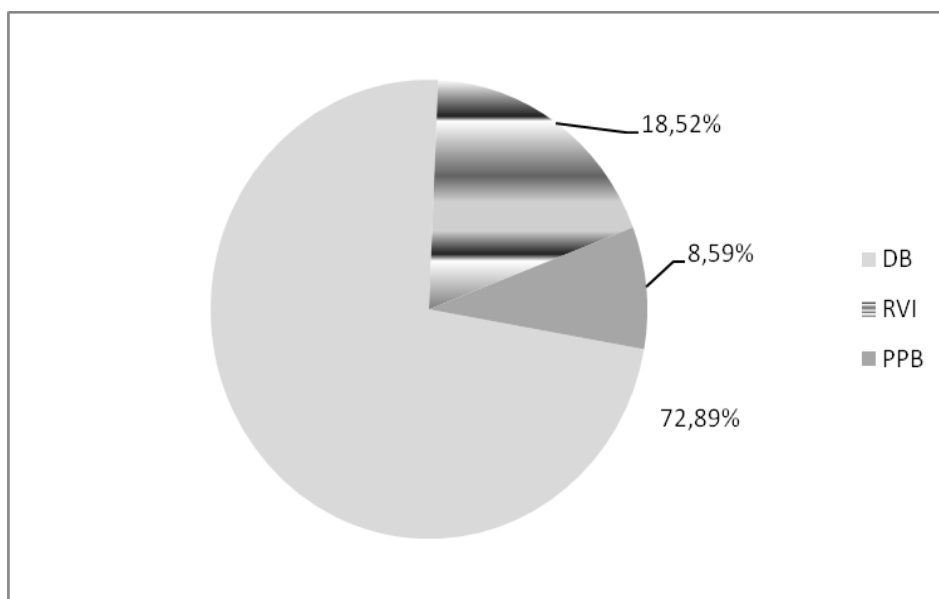
- U budžetskoj 2014. godini godini podneseno je i obrađeno ukupno 1.473 zahtjeva, od čega su odobrena novčana sredstva za 1339 korisnika, a 134 podnesenih zahtjeva je odbijeno ili vraćeno na dopunu.
- Prema strukturnoj analizi korisnika prava, odnosno lica iz člana 2. i 4. Odluke, koja su ostvarila pravo na ovaj vid pomoći u 2014.godini od 1339 odobrenih zahtjeva, su slijedeće kategorije:
 - Demobilizirani branioци i članovi njihovih porodica, članovi porodica umrlih DB, dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja i članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih DRP ili odlikovanja - **976 korisnika;**
 - Ratni vojni invalidi i članovi porodice umrlih ratnih vojnih invalida- **248 korisnika;**
 - Članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca- **115 korisnika.**

Struktura korisnika odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama data je u tabeli i dijagramu u nastavku:

Tabela1. – Struktura korisnika odobrenih sredstava po općinama Kantona

Općina	populacija			Ukupno:
	DB	RVI	PPB	
Breza	16	7	4	27
Doboj Jug	22	3	7	32
Kakanj	40	14	4	58
Maglaj	135	19	11	165
Olovo	17	6	3	26
Tešanj	119	15	9	143
Vareš	24	6	1	31
Visoko	95	19	20	134
Zavidovići	138	35	12	185
Zenica	295	100	35	430
Žepče	75	24	9	108
ZDK ukupno:	976	248	115	1339

Dijagram 1. –Raspodjela sredstava po kategorijama korisnika

Naglašavamo da svi zaprimljeni zahtjevi, od strane Ministarstva za boračka pitanja, su obrađeni i veći dio je u zakonom propisanom postupku realiziran donošenjem Rješenja o odobravanju ili odbijanju zahtjeva. Manji dio je onih koji su upućeni na dopunu prvostepenim organima (nadležnim općinskim službama) i koji nisu vraćeni Ministarstvu na dalju obradu, a sve iz razloga jer stranke nisu blagovremeno izvršile traženu dopunu.

V Tabelarni pregled utroška sredstava

Sa pozicije Ministarstva za navedenu namjenu u 2014. godini iz Budžeta ZE-DO kantona utrošena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 578.700,00 KM.

Struktura odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama u tabeli u nastavku:

Tabela 2. - Struktura odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama

općina / populacija		DB	RVI	PPB	Ukupno:
Breza	korisnika	16	7	4	27
	sredstava	7.050,00	3.000,00	1.100,00	11.150,00
Doboj Jug	korisnika	22	3	7	32
	sredstava	12.200,00	1.900,00	3.500,00	17.600,00
Kakanj	korisnika	40	14	4	58
	sredstava	17.300,00	5.300,00	1.250,00	23.850,00
Maglaj	korisnika	135	19	11	165
	sredstava	45.500,00	6.800,00	2.600,00	54.900,00
Olovo	korisnika	17	6	3	26
	sredstava	6.100,00	2.000,00	700,00	8.800,00
Tešanj	korisnika	119	15	9	143
	sredstava	48.050,00	8.700,00	3.900,00	60.650,00
Vareš	korisnika	24	6	1	31
	sredstava	13.150,00	3.500,00	500,00	17.150,00
Visoko	korisnika	95	19	20	134
	sredstava	49.200,00	8.000,00	8.200,00	65.400,00
Zavidovići	korisnika	138	35	12	185
	sredstava	59.000,00	17.350,00	4.350,00	80.700,00
Zenica	korisnika	295	100	35	430
	sredstava	130.300,00	43.650,00	13.350,00	187.300,00
Žepče	korisnika	75	24	9	108
	sredstava	34.100,00	11.850,00	5.250,00	51.200,00
ZDK	korisnika	976	248	115	1339
	sredstava	421.950,00	112.050,00	44.700,00	578.700,00

Analizom i sumiranjem obrađenih zahtjeva, utrošenih sredstava namjenjenih za potrebe liječenja i nabavke lijekova za branioce i članove njihovih porodica u 2014. godini, može se konstatovati:

- da je utrošak sredstava realno 100% , imajući u vidu naprijed navedeno, odnosno da nije izvršena blagovremena dopuna po određenom broju zahtjeva, kao i broj vraćenih predmeta, koji su zbog zakašnjele predaje zahtjeva, praznika, te obaveze sumiranja budžetske godine zaprimljeni sa zakašnjenjem u 2014. godini;
- da je objektivno prijem zahtjeva započeo tek u martu 2014.godine (po usvajanju Programa utroška),
- da iznos odobrenih sredstava po općinama Kantona najvećim dijelom prati okvirnu raspodjelu sredstava utvrđenu Programom utroška sredstava, a isti je uslovljen brojem i kvalitetom obrađenih zahtjeva od strane nadležnih općinskih službi, kao i prirodom, vrstom i težinom bolesti, te visinom potrebnih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova.

Naročito naglašavamo problem kašnjenja u isplati odobrenih novčanih sredstava, tako da smo konstantno izloženi pritisku kako od strane nadležnih službi, tako i od stranaka, a svjedoci smo da korisnik i umre, a da sredstva nisu uplaćena, što je mora se priznati bolno i za što nismo u mogućnosti dati bilo kakvo objašnjenje. Pa tako sa 31.12.2014. godine Ministarstvo za boračka pitanja ima uknjiženih a neisplaćenih sredstava na transferu OAD 214 - pomoć za liječenje i nabavku lijekova:

- za 2013.godine - neisplaćenih 10.200,00KM;
- za 2014. – neisplaćenih 213.750,00KM.

VI Zaključna razmatranja

Uzimajući u obzir sve gore navedeno, te komparativnim sagledavanjem informacija datih u ranijim godinama, može se zaključiti da se generalno svake godine povećava broj podnešenih zahtjeva za naknadu troškova liječenja i nabavke lijekova. To proizilazi iz same činjenice da se radi o korisnicima kojima se iz godine u godinu narušava zdravstveno stanje, te činjenici da je ekonomsko stanje društva jako loše. Uvidom u dostavljene predmete kao i priloženu dokumentaciju moglo se zaključiti da većina aplikanata živi u jako teškoj socijalno- ekonomskoj situaciji, bez osnovnih sredstava za život, te uzimajući u obzir i segmet da su isti izloženi i troškovima liječenja to dodatno narušava kvalitetu života istih.

Obradom zaprimljenih predmeta ustanovilo se da je povećan broj teških oboljenja kao što su maligna oboljenja, oboljenja centralnog nervnog sistema, hirurške intervencije na srcu i mozgu, infarkt-srčani i moždani, oboljenja mišićnog sistema i druga teška oboljenja, koja pored propisanih i skupih terapija iziskuju i poseban režim ishrane. Treba naglasiti da u slučaju ovih oboljenja, propisani ordinirajući lijekovi od strane ljekara specijalista, vrlo često se refundiraju u minimalnim iznosima ili se uopšte nerefundiraju od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK. Upravo u takvim slučajevima Ministarstvo pokušava našim korisnicima omogućiti sufinansiranje u nabavljanju takvih lijekova ili obavljanju lječničkih pretraga. Kao primjer toga navodimo i aktuelnu situaciju u Kantonalnoj bolnici Zenica u kojoj se veoma često dešavalo da CT aparat i MR aparat nisu bili u funkciji, a Ministarstvo je u takvim slučajevima refundiralo troškove obavljanja ovih usluga u privatnim zdravstvenim ustanovama, a po uputnici nadležnih ljekara specijalista.

Pored toga, evidentno je i povećanje broja zahtjeva branilaca i članova njihovih porodica kojima je potrebno liječenje u zdravstvenim ustanovama van Kantona i van Bosne i Hercegovine, a prema preporukama i nalazima ljekara specijalista, odnosno konzilija kliničkih centara da takvo liječenje nije moguće obaviti u BiH što iziskuje dodatne troškove.

Također naglašavamo da je primjetno sve veći broj zahtjeva pripadnika naše kategorije sa utvrđenom dijagnozom raznih oblika psihoza, psihotičnih stanja, PTSP-ija sa uzročno-posljedičnom vezom učešća u ratu, kojima je neophodna pomoć psihijataru i psihologa, kao i oboljenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda, također posljedično vezanih za učešće u ratu, na što je potrebno obratiti posebnu pažnju prilikom pružanja usluga u okviru redovne zdravstvene zaštite uz odgovarajući tretman i terapiju, uz prijedlog bez participacije od strane korisnika.

Imajući u vidu navedeno, nesporno se može zaključiti da sredstva namijenjena za realizaciju ovog vida dopunskog prava treba da budu prioritet i ubuduće, posebno kada je u pitanju prioritet prilikom uplate odobrenih sredstava, kako bi i na ovaj način doprinijeli unapređenju, očuvanju i poboljšanju evidentno narušenog zdravlja branilaca i članova njihovih porodica, spasili život, pomogli u liječenju i nabavci lijekova, posebno za teška i neizlječiva oboljenja.

MINISTAR

Fahrudin Čolaković